საქართ მემარცხენე სოც.-ფედერალისტთა სამეგოლიუციო ჰარტია

თავყარ კომიტეტის ორგანო

ცხრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“
თვიურად ღირს 12,500 მ. სამგლოვიარო განცხადება 15,000 მ.;
კანტორა ღიაა დილის 8—2 საათამდე.
რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 12—1 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი დამფუძნებელი კრების ქ. № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

ფასი 500 მანეთი

№ 70

ერთვნული ბიბლიოთეკა

1921 წ.

ანწა და გერონტი კილოხანია მწუხარებით აუწყებენ ამხანაგებს და ნაცნობებს სულგრძელ ამხანაგ

დიმიტრი (მიტო) ქიტუაშვილის

უდროოდ ტრაგიკულად დაღუპვას. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 5 საათზე მიხეილის სადვათმყოფოში. დაკრძალვა მოხდება კვირას დილის 10 საათზე, წმ. ნინოს სასაფლაოზე.

ღრმად დაწუხარებული და ძმები: ამხანაგები, აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოდ დაღუპვას

მიტო ქიტუაშვილის

პანიშვიდი ყოველ დღე საღ. 5 საათზე მიხეილის საავადმყოფოში. დაკრძალვა კვირას, ნოემბრის 13-ს წმ. ნინოს სასაფლაოზე ჟვმს გამოსაეწირენ დილ. 10 საათზე. 67

ირაკლი გიორგის ძე ამირეჯიბი ოჯახობით მწუხარებით აუწყებს ქართველ საზოგადოებას ტრაგიკულად გარდაცვალებას

დიმიტრი ქიტუაშვილისას

რომელიც შეიქნა მსხვერპლი ტფილისის ქუჩებში ავტომობილების გაველურებულ თარეშისა. 68

ნოემბრის 12-ს ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში გადახდილი იქნება 1920 წ. ენკენ. 10-ს სპარსეთში ომში მოკლულ გენერალ-მაიორის

არჩილ კონსტანტინეს ძე გარაყანიძის

წლის პანაშვიდი, რასაც აუწყებს ნათესავებსა და ნაცნობთ მწუხარებაში მყოფნი. დედ მამა მარია ანდრიას ასული და კონსტანტინე ალექსანდრეს ძე, ძმა იოსებ გარაყანიძეები და მისი ოლა კონსტანტინეს ასული მელვინეთუბუცესისა. 64

დამწუხრებულნი: მეგულე დავით გიორგის ძე ჩიქოვანი და მშობლები ბესარიონ ქრისტეფორეს ძე და მარიამ ანდრიას ასული დვალიძეები შვილებით აცხადებენ ნათესავთ, მეგობართ და ნაცნობთა საყურადღებოდ, რომ დანიშნულია ორმოცის დღის წირვა და პანაშვიდი

ანეტო ჩიქოვანისა

კვირას, ნოემბრის 13-ს, დილის 11 საათზე განსვენებულის საფლავზე ნაძალადევის ეკლესიის გალავანში. 65

ერის ცხოვრების შედეგები

3

ერთი უდიდესი საკითხი, რომელიც დიდ განსჯეთქილებასა ღ დავას იწვევს მთელს მსოფლიოს სოციალისტურ პარტიებში, არის ინტერნაციონალის საკითხი. დღეს მთელს კაცობრიობას ოთხი ინტერნაციონალი—ქუშათა საერთაშორისო ორგანიზაცია ამშვენებს. ყოველი პოლიტიკური პარტია, რომელსაც თავისი ხელით არ დაუსვამს თავისი თავისათვის არ ყოფნის ერთი ჯვარი, მოვალეა გარკვევით გამოსთქვას თავის შეხედულება ყველა არსებულ ინტერნაციონალის შესახებ.

ჩვენი პარტია არ არის პარტიკულიარულ ბსოფლმხედველობის მატარებელი. ჩვენი პარტიული პროგრამა შეუძლებელია ბოთაყვდეს კარჩაკეტილ ხალხიანობის საზღვრებში. ჩვენი გზა ყოველთვის ძიებაში ებოდა „ხალხიობის“ ხალხიანობის იდეალისა და ეს აზეც უნდა ყოფილ ყო. ჩვენი სინთეტიური გაგება ყოველებისა ყოველთვის ერთმანეთ ბოგადსა და ადგილობრივს, ამიტომ ჩვენი პარტია შეუძლებელია დაკავშირდეს ძარტო ჩვენი სამშობლოს ხიდგზე ძიებით და არსებითი ყურადღება არ მიექციოს მსოფლიოს წიდში ყოფილ ძოვლებებს. ძეძარცხენე სოციალისტ ფედერალისტთა ყოველ ლოზუნგ ხათლად და გარკვევით დასვა საკითხი ამ ძროს და ადგილის, რომ სოციალიზმის განხორციელება, სოციალური რევოლიუციის კვთილად დაგვირგვინება შეიძლებელია იზოლირ ინტერნაციონალური გზით. ვეროც ერთი ერი, ვეროც ერთი „სახელმწიფო, რაკიდან დიდი და გაგანტური არ იყოს ძისი ეხერგია და ეკონომიური რესურსები, თანაძედროვე იმპერიალიზმისა ღ ფინანსიური კაპიტალის ბატონობის პირობებში, როცა ითელი ძოფლიოა შეძადგენელი ხაფხულის განუწყვეტელი ეკონომიური ურთიერთობის ჯაჭვებით ერთის გ-დაბეულია, ვეო ბეშლებს დამოუკიდებლად მოაგვარიოს სოციალური ცხოვრების ეხელა საფუძვლიანად გ ოკითხა. ეს ძარტივი და ხათელი ჭეშმარიტება უკანასკნელ ყველა სოციალისტურ პარტიას დადგეს საერთაშორისო ბრძოლის ნიადაგზედ და ისეთი ორგანიზაციის შექმნას შეუწყოს ხელი, რომელიც შესძლებს მთელი მსოფლიოს რევოლიუციონური ძალების მობილიზაციას, დარაზმვას და ერთი საერთო ძიზნით ამოძრავებას. კაპიტალიზმის ბატონობის მოსპობა და სოციალისტური რევოლიუციის ძტკიცე კალაპოტში ჩაყენება გადაჭრით მოითხოვს საერთაშორისო ორგანიზაციის შექმნას საერთაშორისო მაშტაბში მოღვაწეობას, საერთაშორისო ბრძოლის მეთოდების ღ მიზნების გაძოეჭვებას. მსოფლიო ძალთა ბრძოლა, იმპერიალიზმისა ღ რევოლიუციის დაპირისპირება, საერთაშორისო ნიადაგზედ ხდება. აქედან გარკვეული და ითელი ენდა იკიდნეს პოლიტიკა ყოველი სოციალისტური პარტიის, რევოლიუციონური ორგანიზაციის, რომელიც საქმით სდგას სოციალიზმის ნიადაგზედ და არა სიტყვებით; ყოველმა მათგანმა გარკვევით უნდა იცოდეს, რომ სოციალიზმის საქმის გამარჯვება, დაჩაგრულ და წვრილ ერთა სრული განთავისუფლება იმპერიალიზმის მონობისაგან, შესაძლებელია ხოლოდ საერთაშორისო რევოლიუციონური ორგანიზაციის მოწყობით და მისი მიხახ შეწონილად ამ ძრავებით.

ეს ხალასი ჭეშმარიტება ნათლად შეიგნო ჩვენმა ყოილობამ და ამისათვის შესაფერისი დადგენილება გამოიტანა. ჩვენ ამით ეროს საკითხში კიდევ დავსცილდით ჩვენს ყოფილ ამხანაგებს და ჩვენი პროგრამის პრაქტიკული საქმიანობა ისე მივმართეთ, როგორც ამას გვიკარნახებდა მისი ნამდვილი შინაარსი. ძველი პარტიის ხელძღვანელები სიტყვით ძალიერ ხშირად გაჰქვიროდენ საერთაშორისო რევოლიუციონურს მოძრაობაზე, მშრომელთა სოლიდარობაზე, ინტერნაციონალზე, მაგრამ საქმით მათ ამხრით ერთხელაც არ გადაუდგამთ გარკვეული ნაბიჯი თუ მხედველობაში არ ვიყვდებთ 1907 წ. შტუტგარტის კონფერენციაზე გ. დეკანოზიშვილის გაგზავნას, რომელიც ძალიერ ძალე დავიწყდათ და არც უზრუნვიათ გადეგომოთ ურთიერთობა ინტერნაციონალთან, სოციალისტურს საერთაშორისო ოჯახთან. მათი მოდგაწეობა ჩვენი პირდაპირის გზით, უკომპრომისოდ კომუნიზმისაკენ.

ასეთი პოლიტიკა, რომელიც საკუთარ უკმაყოფილების გრძნობებზედ არის აგებული, ვერ გამოდგება სოციალისტური პოლიტიკისათვის.

ყრილობამ თავისი გარკვეული შეხედულება გამოსთქვა მესამე კომუნისტური ინტერნაციონალის შესახებ და ადნიშნა მისი დიდი მნიშვნელობა სოციალ გარდატეხის პროცესებში. კომინტერნი თავის გარშემო ერთებს მთელი მსოფლიოს მშრომელ მასებს და ერთ უდიდეს აქტიურ ძალას წარმოადგენს კაპიტალიზმთან ბრძოლაში.

პარტიულმა ყრილობამ თავისი თანაგრძნობაც კომუნისტურ ინტერნაციონალს გამოუცხადა.

ხან. ბუნდაძე.

რევოლიუციის დეზერტირები

ნოემბრის პირველი საქართველოს მუშათა კლასის პოლიტიკურ ცხოვრებაში ფრიად ღრმაშესანიშნავ დატად უნდა ჩაითვალოს. ამ დღეს პირველად შეეცადა ბატონობის გვირგვინ დაკარგული მენშევიკური პარტია თავისი დაშლილ, სამუდამოდ განიავებულ ძალების მობილიზაციას და მოანდომა არსებულ წყობილებისადმი მტრულ განწყობილების საქვეყნოდ აღნიშვნა მუშების საერთო გაფიცვის საშუალებით. როგორც მოგეხსენებათ, მენშევიკების ცდამ უშედეგოთ ჩაიარა, მათ პროვოკაციულ ანკეტს არავინ წამოეგო, დემაგოგიურ ბრიკებს ტფილისის მშრომელთა კლასმა გონივრულად აუარა ალღო და ამით პოლიტიკური სიმწიფის გამოცდა საუცხოოთ დაიჭირა. გაფიცვის მოწყობის ცდა თავის საშოშივე ჩაიხრჩო. მას არ მოჰყოლია არავითარი საზოგადოებრივი ხასიათის შედეგი, მენშევიკური კომპანის პოლიტიკური სიბეცის გამოაშკარავების გარდა. მაგრამ ერთი ფაქტია და აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ მენშევიკური პარტია კიდევ ცდილობს თავის პოლიტიკის წარმოებას. ეს არის სავალალო, სამწუხარო მოვლენა, ამაში მდგომარეობს ჩვენი ეროვნული ტრაგედია, მშრომელი მასსის უბედურება მენშევიკური პარტიის საქართველოში აქვს ისტორიული წარსული, სოც.-დემოკრატიული რეფორმისტულ-ბურჟუაზიულ სულისკვეთება ღრმად აქვს ქართველ ხალხს ძვალ-რბილში გამჯდარი, შესისხლხორცებული. აშკარაა, იმის აღმოფხვრა, რაც ფართო მასსის ფსიქიკაში ოცდა-ათ წლის განმავლობაში იქძნებოდა, ვითარდებოდა, ერთის დაკვრით ყოველად შეუძლებელია, ყოველად წარმოუდგენელი. ეს შესაძლოა მხოლოდ თანდათანობით, ევოლიუციურის გზით დროთა ხანგრძლივ მსვლელობაში. ქართველი, მუშის სხეული მოწამლულია მენშევიკური ეპიდემიურ ბაცილებით და მისი განკურნება ამ სენისაგან, სრული გაჯანსაღება, არც ისეთი იოლი საქმეა, როგორც შეიძლება წარმოვიდგინოთ ამ ხის ერთი გაკანებით...

ამრიგად, პირველი ნოემბრის ამბები მენშევიზმის უმეშველო შედეგია. ამ ამბებში არც ერთ წმინდა სოციალისტურ ორგანიზაციებს არ მიუძღვის წვლილი, არც ერთ ჩვენს პარტიულ ამხანაგ მუშამ არ იცოდა საქმის ნამდვილი ვითარება.

რაშია საქმე, რამ გამოიწვია მენშევიკური „მძიმე არტილერიის“ ამოქმედება?

როგორც გამოირკვა, გაფიცვის ცდა მოხდა „მუშათა დელეგაციის“ დატუსადების ნიადაგზე. ეს დელეგაცია აურჩევია ინტერპარტიულ კომისიას (sic)! დელეგაცია წამდგარა საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის წინაშე და, როგორც გოდებენ მენშევიკები, დაუტყვევებიათ იგი. ჩვენ ამ ჟამად ყოველივე ამას გვერდს ვუვლით, ამის სიმართლე-სიყალბის ალხუსხვა არ მიგვაჩნია საჭიროდ, მხოლოდ მივაქცევთ ყურადღებას იმ პრინციპიულ საკითხებს, რომლის გაშუქებას ითხოვს საზოგადოებრივი აზრი და რომელსაც აქვს უდრესად ეროვნული ხასიათი. ეს კითხვები დელეგაციის მიერ წამოყენებულ მოთხოვნილებათა დედაბრში, განსაკუთრებით შემდეგ ორ მუხლში გამოიხატება: ქართული ენის დაცვა და რუსეთის ჯარების გაყვანა საქართველოს საზღვრებიდან.

ასეთია მოკლედ ცენტრალი ადგილი „მუშათა“ დელეგაციის წინადებაში. ჩვენთვის, მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტებისათვის, ქართული ენის დაცვა და მისი ცხოვრებაში გატარება სრულიად უდაო პეშმარიტებაა. სიტყვით, საქმით, პრესით მუდამ იმას ვამტკიცებდით და გადაჭრით მოვითხოვთ ახლაც, რომ დამოუკიდებელ ეროვნულ სახელმწიფოში უნდა ბატონობდეს ეროვნული ენა, მეფობდეს ეროვნული კულტურა, ზნე ჩვეულება, ასეთია ჩვენი ურყევი პოზიცია, ეროვნულ და სოციალისტურ არგუმენტაციით დასაბუთებული, ამას მოითხოვს თანამედროვე სოციალისტური რევოლიუციის ლოდიკა. უნდა ითქვას, საქართა მთავრობის მხრივ ამ დარგში სწარმოებდა მუშაობა. კიდეც გამოიცა დეკრეტი დაწესებულებათა ნაციონალიზაციის და ქართული ენის სახელმწიფო ენათ აღიარების შესახებ. სამწუხაროდ, განვლილ დროის პრაქტიკამ დაგვანახა, რომ მთავრობის განკარგულებებსა და ბრძანებებს თავალსაჩინო შედეგი არ მოუცია ჩვენთვის. რაც თეორიაში იქმნება, სულ სხვაგვარ წამოსახამში გვევლინება სინამდვილეში. ეს ვიცით ჩვენ, ამ ნიადაგზე ვიბრძვით კიდეც. მაგრამ სავსებით არ გვესმის და ყოველად მიუღებლად მიგვაჩნია მშობლიურ ენის დაცვის საკითხის მენშევიკების მიერ დაყენება. სოც.-დემოკრატიული პარტია, რომელიც დღიდან წარმოშობისა მთელი თავისი არსებით უარყოფდა არამც თუ ქართული ენის, სიტყვა „საქართველო“-საც კი, დღეს გამოეპრანჭა და მოითხოვს სუვერენულ ეროვნულ სახელმწიფოს ატრიბუტების დაცვის საჭიროებას. ყოველი ქართველისათვის ნათელია მენშევიკების შავი ფიქრები. მენშევიკებს სურთ არა საქართველოს აღდგენა, ქართველი ერის ეთვნულ ნიადაგზე დაყენება, არამედ დაკარგულ ბატონობის დაბრუნება. ცოდნია-ჩხეიძემ დიდი ხანია ადერბეიჯანის მუსაკატელებთან და სომხების დაშნაკელებთან ერთად საქართველოს დამოუკიდებლობის პარიზში სულთამთანა უგალობეს. ჩვენ ღრმად ვართ დარწმუნებული, რომ ადგილობრივ მენშევიკებისათვისაც საქართველო და მისი ეროვნული თავისუფლება უბრალო შორმაა, ყოველგვარ ფორმასა და შინაარსს მოკლებული. ჩვენ არ გვჯერა მენშევიკების გულწრფელობა, მათი იდეალია პარტიული კ მარილია და სხვა არაფერი.

დღეს საქართველო ეკონომიურ კრიზისს განიცდის, მშრომელთა კლასისათვის ჯერ კიდევ მიუწვდომელია პირველ საჭიროების სურსათ-ხელოვაგე. სახელმწიფოებრივი აპარატი ნორმალი პირობებში არაა ჩაყენებული. ბურჟუაზიამ აშლილ-წყვდილი ქვეყანა დაგვიტოვა; მშრომელთა კლასს ახლად უხდება შრომის სამეფოს შენება. ეი ამ დროს გამოდიან მენშევიკები და ცდილობენ გაფიცვების მოწყობას, მუშათა ეკონომიური მდგომარეობის კიდევ უარეს პირობებში ჩაყენებას. ეს არის ღალატი მშრომელი ხალხის, რევოლიუციისა და სოციალიზმის...

ჩვენ პრინციპიალურად წინააღმდეგი ვართ საქართველოს მიწა წყალზე უცხო შეიარაღებულ ძალების არსებობისა, სულ ერთია, ჯარები რუსეთის იქნება, გერმანიის თუ ინგლის-საფრანგეთის. გარეშე ძალების შეკოჭვა ოკუპაციის დედა ტურებაა, ოკუპაცია კი ეროვნულ სუვერენიტეტის უარყოფის დაკანონებაა. ეს იცის საქართველოს რევოლიუციონურ მშრომელთა კლასმა. მაგრამ ამავე დროს საჭიროა მდგომარეობის გათვალისწინება და არსებულ პირობების ახგარიშის გაწევა. ამ ჟამად საქართველოს არ აქვს საკმარისი ჯარი წითელი ლაშქარი, ორგანიზაციულად ჩამოყალიბებული. ეროვნული ჯარის შექმნა არაა დამთავრებული, მიუხედავად იმისა რომ ამ სფეროში სწარმოებს გამუდმებული მუშაობა. დამოუკიდებელ სახელმწიფოს არსებობა ერთ წუთსაც არ შეუძლია, თუ იგი არ ეყრდნობა საკუთარ შეიარაღებულ ძალას, მით უმეტეს—თანამედროვე პირობებში, რ დესაც იმპერიალიზმის საშინელი ბრუყვლები ყოველ წუთში გვეჩხირება თვალში, მაშასადამე, ეროვნული კეთილდღეობა მოითხოვს, ტერიტორიის რუსის ჯარებიდან გაწმენდას საკუთარი ლაშქრის შექმნა-განმტკიცება უპირველეს დეს წინ. არ იციან ეს მენშევიკებმა? რა თქმა უნდა—იციან, მაგრამ ისიც კარგად იციან, რომ ამით მათ სამუდამოთ მოეღება ბოლო, სამოღლოდ გაუ-

ახალი ამბები

— **ბრძანებანი ბატონ პრეზიდენტისა.** 14 ივლისს 1921 წ. ქ. ტფილისში ბრძანებანი ბატონ პრეზიდენტისა:

1) ვ. ნ. ბერიძე დაინიშნოს ტფილისის ქალაქის მოურავად.

2) ნ. ნ. ლორთქიფანიძე დაინიშნოს ტფილისის ქალაქის მოურავის ამხანაგად.

3) ნ. ნ. ლორთქიფანიძეს მიეცეს ნებართვა ტფილისის ქალაქის მოურავის ამხანაგის თანამდებობიდან გადადგომისა.

4) ტფილისის ქალაქის მოურავის ამხანაგის თანამდებობა გაუქმდეს 1921 წლის 1 აგვისტოდან.

5) ტფილისის ქალაქის მოურავის ამხანაგის თანამდებობა გაუქმდეს 1921 წლის 1 აგვისტოდან.

— **ბრძანებანი ბატონ პრეზიდენტისა.** 14 ივლისს ქ. ტფილისში ბრძანებანი ბატონ პრეზიდენტისა:

1) ტფილისის ქალაქის მოურავის ამხანაგის თანამდებობა გაუქმდეს 1921 წლის 1 აგვისტოდან.

2) ტფილისის ქალაქის მოურავის ამხანაგად დაინიშნოს ნ. ნ. ლორთქიფანიძე